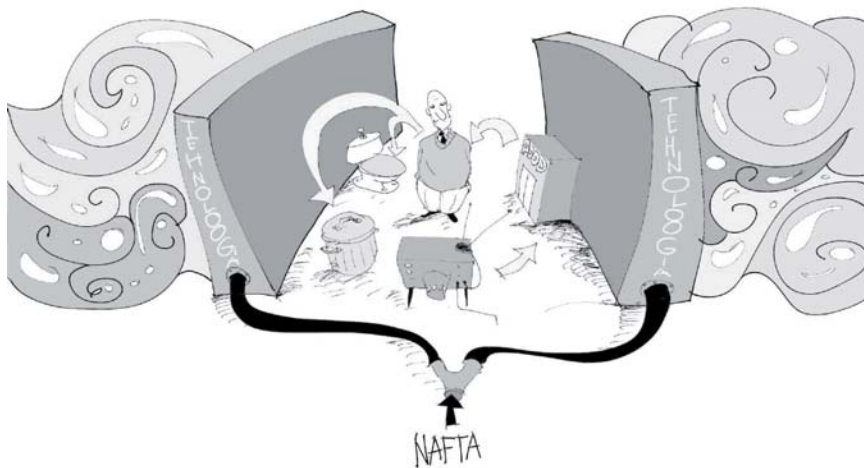

Kas toliau ir kodėl?

Marek Strandberg

Estijos parlamento (Riigikogu) narys /
Estijos Žaliųjų partija

Žmogus ir dirbtina aplinka

Kaip ilgai augimas tęsis?

**NERIBOTA
S
AUGIMAS**

Žmonių sukurti ūkis ir verslas

Per praėjusius 2-3 dešimtmečius juntama neriboto augimo galimybė

Tuo pačiu, mes žinome, kad toks augimas turi ribas...

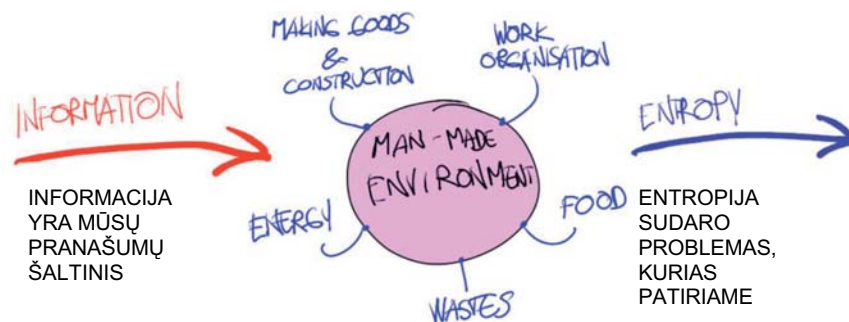
...tas ribas nustatė gamta – peržengę ribą pakenksime patys sau

...tas pats galioja bendru
planu
Ar turime pakankamai

erdvės, kad
galėtume tęsti viską ir
toliau, nepakenkdami
sau?

Dirbtina aplinka, energija ir entropija

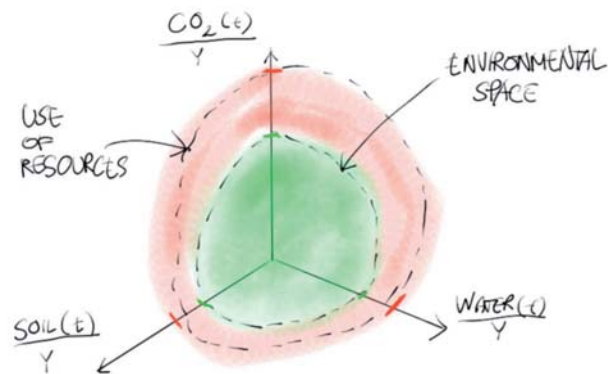

Kaip prisitaikyti prie pasaulio?

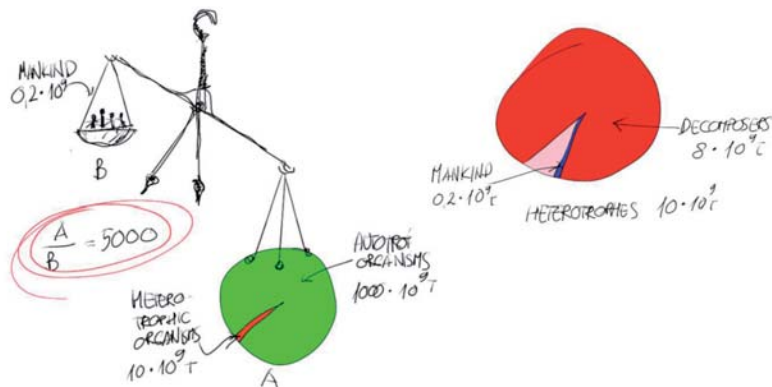

KURI SPINTA TINKA ŠIAM
NAMUI?

Aplinka ir ekologinis pėdsakas

Autotrofai ir heterotrofai

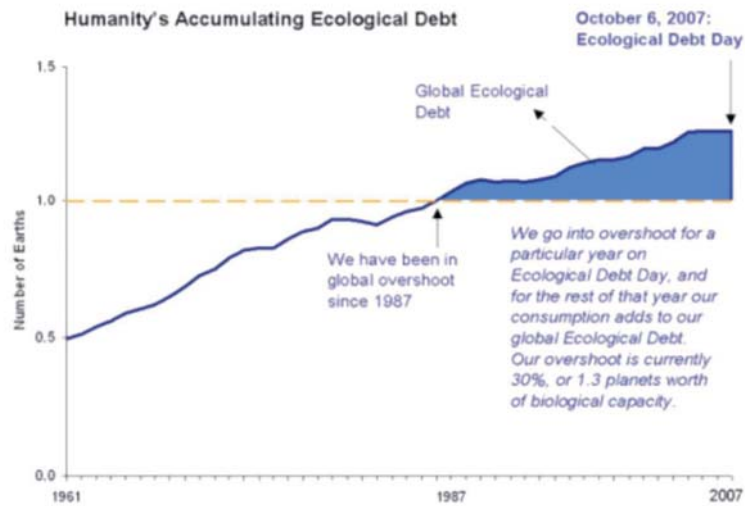
Nuo procesų Žemėje ir ekologinių sistemų mes priklausome daugiau negu manome ar galime patikėti

Ekologinis pėdsakas

Ekologinis pėdsakas yra Žemės ekologinių sistemų panaudojimo pagal žmonijos poreikius matavimo priemonė. Ji leidžia Žemės planetos ekologinę gebą atsinaujinti palyginti su žmonijos poreikiais. Tai – biologiškai produktyvių žemių ir jūrų sričių visuma, kurios reikia atkurti resursams, kuriuos sunaudoja žmonija, ir absorbuoti bei įsisavinti nekenksmingų atliekų kieki.

Ekologinio pėdsako raida

Žmonijos gerovės ir ekologinio pėdsako palyginimas

- ♦ Afrika
- ♦ Azija ir Ramiojo vandenyno salynas
- ♦ Europa (ES)
- ♦ Europa (Ne ES)
- ♦ Pietų Amerika ir Karibų salos
- ♦ Viduriniai Rytai ir Centrinė Azija
- ♦ Šiaurės Amerika

Duomenys iš: Global Footprint Network 2008 report (2005 data) UN Human Development Index 2007

Pasaulio ekologinė skola

Histograma
(hektarai bendrai vienam
asmeniui)

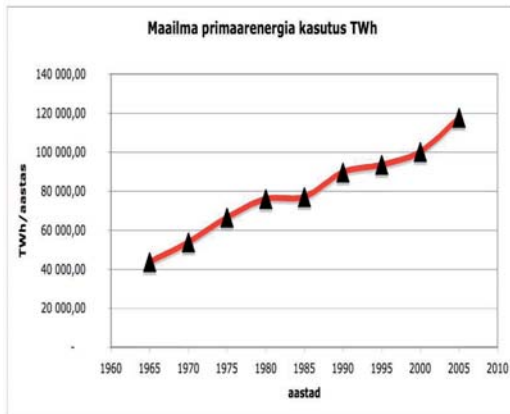
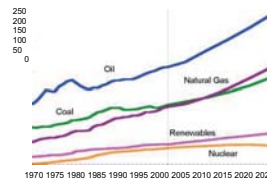
2003 Pasaulio sąnaudų kartograma
<http://ethbb.org/qamlinis/pedsakas/>

Ekologinė skola žymiai skiriasi pagal šalis. Resursų stoka išryškėja netrukus, kai tik gyvenimas besivystančiose šalyse pasiekia ekologinių skolininkų modelį.

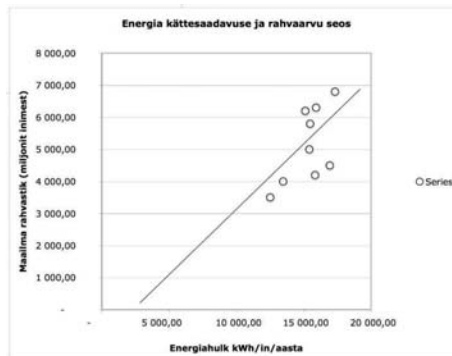
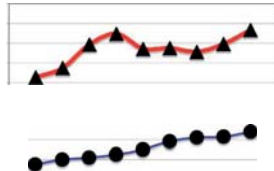
10 ⁶ Ekologinis deficitas
5.4

Energijos sąnaudos visame pasaulyje

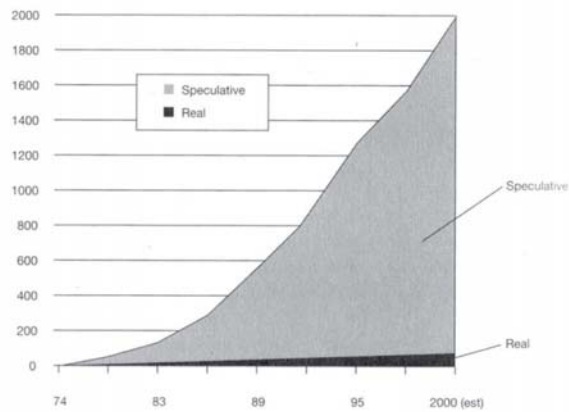
Energija ir gyventojų skaičius

Finansinis pasaulis ir tikrasis pasaulis

Realybė vs virtualinė realybė

Figure P.2 Daily total foreign exchange transactions as reported by the Bank of International Settlements (BIS) versus foreign exchange transactions based on 'real' economic exchanges

Pavyzdžiai

♦ ♦ ♦ ♦

1965-2005:

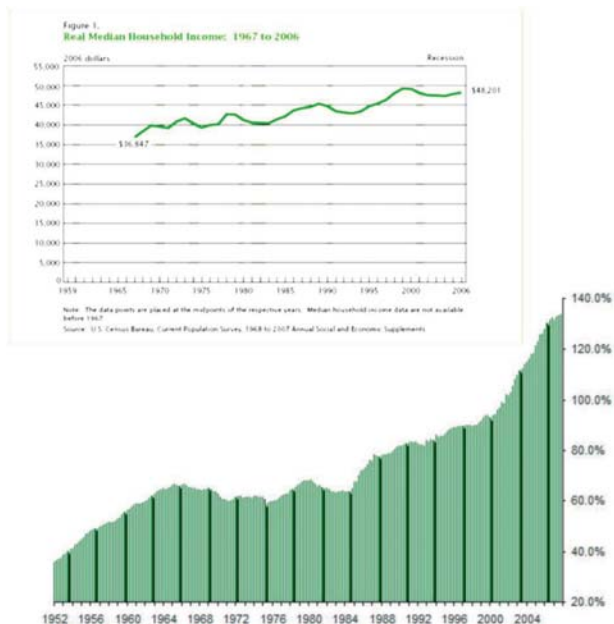
Pagrindinių energijos rūšių sunaudojimo augimas pasaulyje - 2,7 kartų

Gyventojų augimas - 1,94 kartų

Pagrindinių energijos rūšių sunaudojimo vienam gyventojui augimas - 0,4 kartų

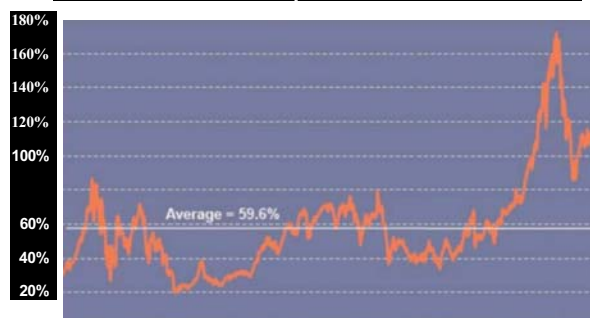
JAV šeimos pajamų augimas - 1,4 kartų

JAV šeimos paskolų augimas - 1,94 kartų (palyginus su pajamomis)

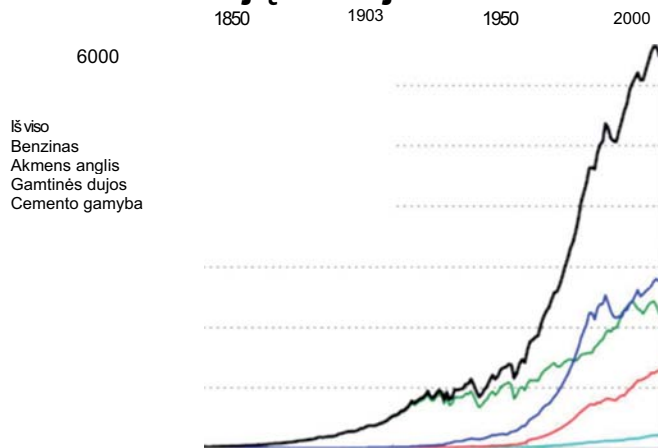
Akcijų rinka ir BNP

Akcijų rinkos kapitalizavimas, nominaliojo BNP dalis
Kas mėnesį – nuo 1924 m. iki dabar

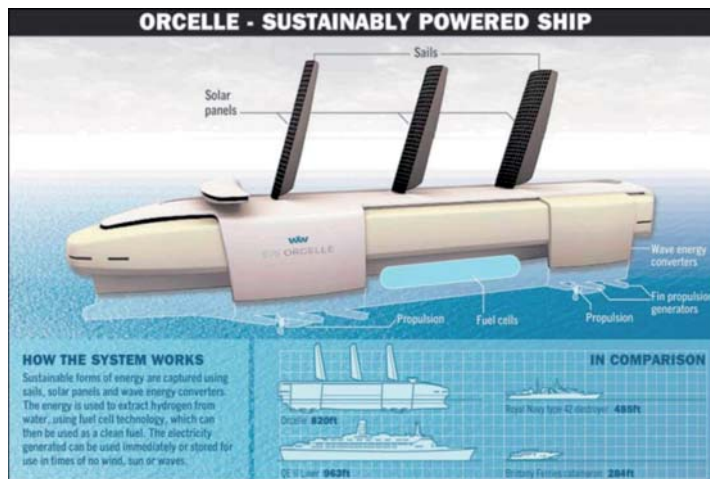

Saltinis: Ned Davis Research Inc.

Šiltnamio dujų emisijos

Kaip sumažinti energijos sąnaudas

Šiuolaikiniai burlaiviai

Šiuolaikiniai orlaiviai

Daugiau sprendimų:

Energiją taupantys ir energijos sąnaudų nereikalaujantys namai

Dviračių eismas ir lengvųjų transporto priemonių keliai

Elektrinės transporto priemonės

Ilgalaikis miestų planavimas

Dirbtinės ekologinės sistemos, pagrįstos nuotekų perdirbimu

Kaip piliečiai patys gali sumažinti savo ekologinį pėdsaką?

...esate pasirengę patys save operuoti?

... yra daug knygų ir žinių, kaip tai padaryti!

Ekologinis (žaliasis) ūkis ir visuomenė bus bendrų kolektyvinių interesų ir laisvos valios rezultatas.

Kad būtų galima žaisti ekologiškesnį žaidimą, pirmiausiai turi būti pakeistos taisyklės!

Naujos finansinės sistemos ir ūkio taisyklės

- **Finansinių sandorių mokestis** (Tobin tax): taikomas finansiniams sandoriams tarp įvairių šalių, siekiant išvengti dažnų trumpalaikių sandorių spekuliatyviais tikslais.
- **Mokesčių vengimo „rojus“**: užpakalinės durys finansinėje sistemoje sukuria tas pačias problemas, kaip ir informacinėse sistemose, bet jos mažina finansų pasaulio skaidrumą ir pasitikėjimą juo.
- **laisvos prekybos principų atnaujinimas**: žmonių teisių, sveikatos ir aplinkos standartų įtraukimas į pagrindinius laisvos prekybos principus
- **šiuolaikinės pinigais ir resursais pagrįstos buhalterinės apskaitos taikymas**: ekologinio bankroto prielaida

Po tigro šuolio - varlės šuolis

Praeito amžiaus devyniasdešimtaisiais metais Estija įgyvendino reikšmingą pokytį ir pradėjo įvairiapusišką IT raidą. Ji buvo pavadinta IT tigro šuoliu.

Dabar mums ir visam pasauliui reikia varlės šuolio: visaapimančio dirbtinos aplinkos ir gyvybiškai svarbių struktūrų pavertimo žaliomis.